

Österåkers ekonomiska uppföljning September 2021

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Omvärldsfaktorer och lokal utveckling.....	3
3	Utfall för perioden januari – september	8
4	Bokslutsprognos.....	10
5	Centrala poster	12
6	Investeringar	15
7	Finansiella tillgångar	16

I Inledning

I enlighet med fastställda rutiner för ekonomiska uppföljningar ska Kommunstyrelsens förvaltning redovisa bokslutsprognos per 2021-12-31 för Österåkers kommun. Kommunens finansiella mål följs upp och avstämningar i förhållande till budget 2021 görs under året. Fokus ska vara på en säker prognos och analys, samt uppföljning av åtgärdsplaner för att fortsatt upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

2 Omvärldsfaktorer och lokal utveckling

2.1 Konjunkturläget

Under 2021 har den svenska ekonomin som helhet haft en stark återhämtning. I augusti avstannade dock återhämtningen och flera ekonomiska indikatorer sjönk. Även BNP-indikatorn för augusti sjönk med 3,8 procent jämfört med månaden innan. Detta beror på att näringslivets produktion stannade av, med nedgångar inom industri, byggbransch och tjänstesektor. Brist på insatsvaror inom industrin har gett produktionsstörningar, bland annat råder det brist på halvledare som används i datachip. Dessa är viktiga komponenter i till exempel biltillverkning, vilket har tvingat tillverkare att pausa produktionen. Bristen på halvledare bedöms fortsatt vara ett problem inom industrin, vilket i förlängningen kan ge minskad försäljning.

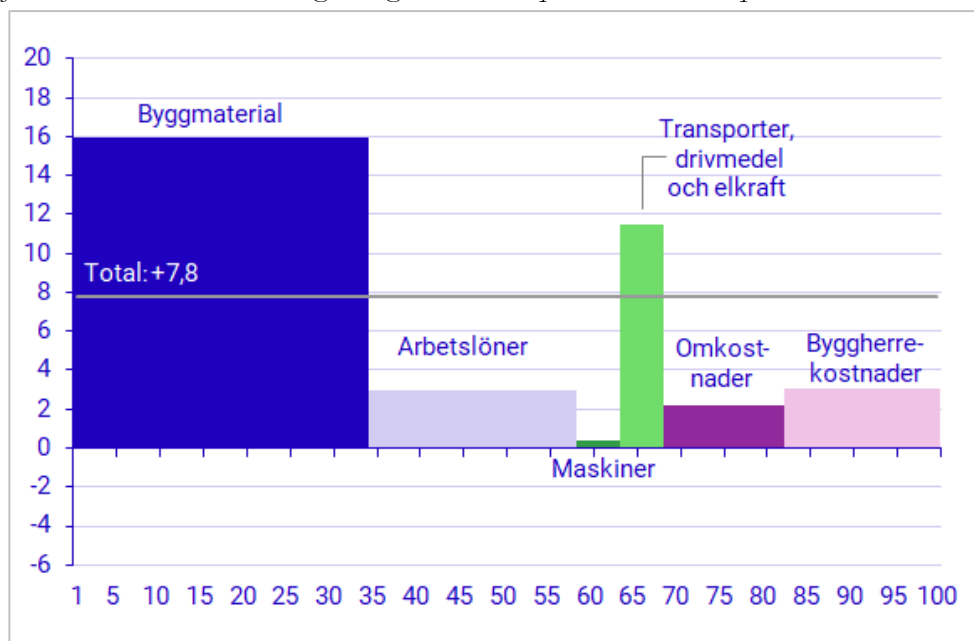
Återhämtningen inom tjänstesektorn har tagit tid, men efter uppgångar i juli var pandeminedgången upphämtad. Även tjänsteproduktionen minskade i augusti, men trots det ligger de flesta delbranscher i linje med nivån innan pandemin eller strax över. Detaljhandeln avvek från trenden och ökade i augusti.

Efter ett och ett halvt år med restriktioner kopplat till pandemin upphörde dessa i slutet av september, vilket bör innebära en positiv utveckling inom restaurangbranschen och inom konsumtion av kultur och nöjen. Detta kan också få positiva följder inom transportbranschen när resandet väntas öka.

2.2 Utveckling av byggkostnader

I Österåkers kommun pågår ett flertal större byggprojekt och flera är planerade för de kommande åren. Under det senaste året har byggkostnaderna för flerbostadshus ökat med 7,8 procent från september 2020 till september 2021. Det är stor skillnad i prisuppgång för olika produktionsfaktorer, där byggmaterial ökat med 16 procent på årsbasis och arbetslöner med 3 procent.

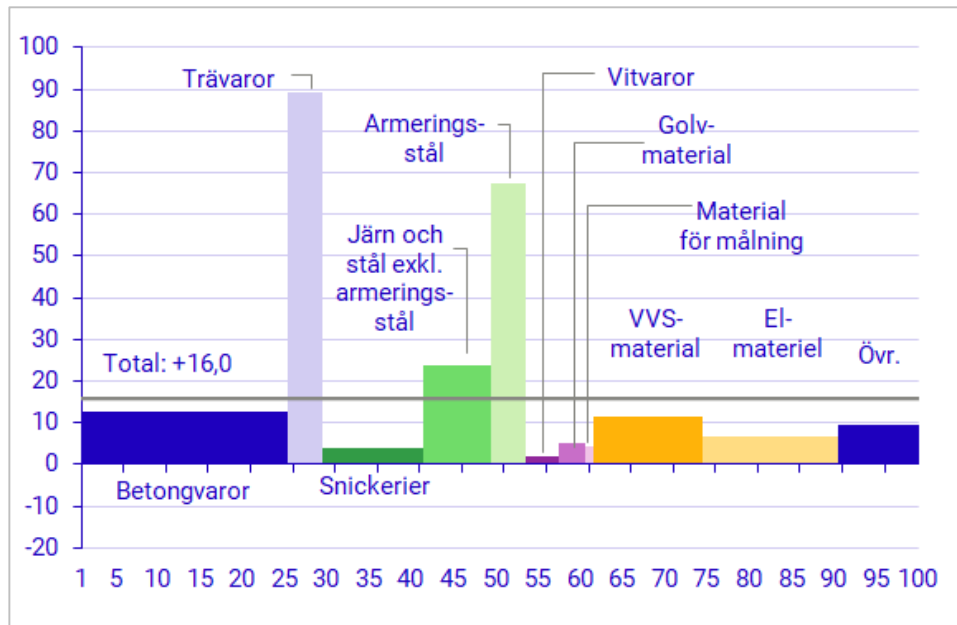
Diagram 1. Utvecklingen för olika produktionsfaktorer enligt faktorprisindex för flerbostadshus, exklusive löneglidning och moms, september 2020 – september 2021.

Källa: SCB, Faktorprisindex för byggnader, september 2021. Bredden på staplarna motsvarar produktionsfaktorns viktandel i procent vid beräkning av Faktorprisindex för flerbostadshus. Staplarnas höjd motsvarar den genomsnittliga prisutvecklingen för respektive produktionsfaktor.

Skillnader i prisutveckling mellan olika typer av byggmaterial är stor. Exempelvis har trävaror ökat uppemot 90 procent på ett år, vilket förklaras av att efterfrågan har ökat och att flera sågverk runt om i Europa har varit stängda under pandemin. Enligt senaste numret av SCB-indikatorer kan den ökade efterfrågan på trävaror förklaras av en trend, eller en grön våg inom byggindustrin, där mer trä används istället för betong. Andra byggmaterial som har ökat i pris är armeringsstål som har ökat med närmare 70 procent och betongvaror, som är en stor del av entreprenörers inköp, som har ökade med knappt 13 procent på årsbasis.

Diagram 2. Prisutvecklingen för olika byggvaror, enligt faktorprisindex för flerbostadshus, exklusive moms, september 2020- september 2021

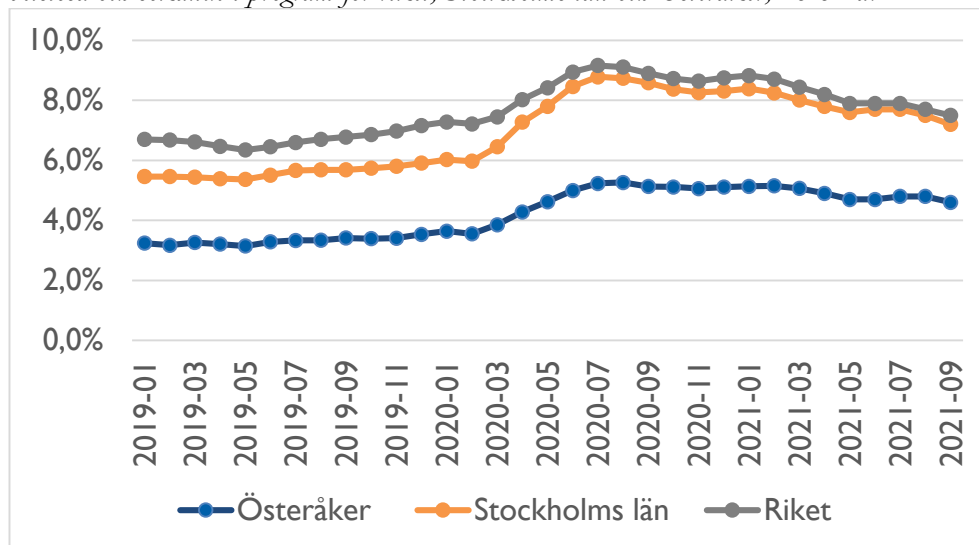

Källa: SCB, Faktorprisindex för byggnader, september 2021. Bredden på staplarna motsvarar produktionsfaktorns viktandel i procent vid beräkning av Faktorprisindex för flerbostadshus. Staplarnas höjd motsvarar den genomsnittliga prisutvecklingen för respektive produktionsfaktor.

2.3 Arbetsmarknad

Enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik fortsatte arbetslösheten nedåt i augusti, både i Österåker, i länet och i riket. I augusti var arbetslösheten i Österåker 4,6 procent, 7,2 procent i Stockholms län och 7,5 procent i riket.

Diagram 3. Arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik över öppet arbetslösa och sökande i program för riket, Stockholms län och Österåker, 16-64 år

September	Österåker	Stockholms län	Riket
16-64 år	4,60%	7,20%	7,50%
Utrikes födda	10,0%	14,4%	18,5%
Ungdomsarbetslöshet 18-24 år	6,1%	8,2%	9,8%
Utrikes födda, 18-24 år	14,0%	15,8%	20,8%

Källa: Arbetsförmedlingen

2.4 Befolkning

Enligt befolkningsprognosens huvudscenario beräknas befolkningen öka med 1 042 personer fram till årsskiftet och enligt högscenariot med närmare 1300 personer. Vid augusti månads utgång 2021 hade befolkningen i Österåker ökat med ungefär 1 050 personer sedan årsskiftet och antalet invånare uppgick till cirka 47 700 personer. Ökningen är större än befolkningsprognosens huvudscenario med en byggtakt om 80 procent.

Vid augusti månads utgång har det fötts 312 barn och avlidit 191 personer. Detta ger ett födelsenetto på 121, vilket är nära prognosens riktvärde för augusti. In- och utflytt ger ett positivt flyttnetto om cirka 875. Det är 260 fler invånare än prognosens riktvärde för augusti, trots att utflytten är större än prognos. I befolkningssammansättningen finns en justeringspost med sent inkomna ändringar i befolkningens sammansättning. Justeringsposten har under året gett ett tillskott på ett 60-tal personer. Pandemin har orsakat en större osäkerhet i prognoserna, eftersom samtliga förändringkomponenter, exempelvis avlidna, valet att skaffa barn, flyttmönster, med mera, påverkas av pandemin.

2.5 Statsbidrag

Kommunfullmäktige har fastställt att statsbidragen ska redovisas i månadsuppföljningarna för mars och september. Det finns två typer av statsbidrag: generella och sökbara. Nedan redovisas en prognos över de sökbara statsbidragen för 2021. En del statsbidrag söks och redovisas av huvudman/utförare och en del söks och redovisas av respektive nämnd/styrelse. Det finns en osäkerhet kring uppskattningen av statsbidragens storlek, då en del av statsbidragen efter utbetalning kan komma att krävas tillbaka om kriterierna för statsbidraget inte uppfyllts under året. Prognos för kommunen 2021 är cirka 108 mnkr och fördelade enligt nedan:

Tabell 1. Sammanställning av statsbidrag, utfall 2020, budget samt prognos rapporterad mars 2021, samt prognos rapporterad i september 2021, per nämnd

(Mnkr)	Utfall 2020	Uppgifter mars		Uppgifter september
		Budget 2021	Prognos 2021	Prognos 2021
Kommunfullmäktige	0	0	0	0
Produktionsutskottet	40,6	34,1	40,7	44,7
Kommunstyrelsen	2,8	1,5	1,5	2,4
Förskole- och grundskolenämnden	4,9	4,2	11,1	12,4
Gymnasie- och vuxennämnden	1,1	0,4	1,4	1,5
Kultur-och fritidsnämnden	1,1	1,1	1,1	2,7
Socialnämnden	0,9	0,4	0,8	1,0
Vård- och omsorgsnämnden	5,5	5,5	39,5	42,3
Byggnadsnämnden	0	0	0	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0	0	0,2
Tekniska nämnden	0	0	0	0,8
Summa	56,9	47,2	96,1	108,0

3 Utfall för perioden januari – september

Kommunen redovisar ett positivt resultat för perioden om cirka 167,2 mnkr (exklusive marknadsvärdering av placeringar). Jämfört med budget innebär det en positiv avvikelse om cirka 158,0 mnkr.

Nämndernas utfall (exklusive Produktionsutskottet) visar en positiv avvikelse om cirka 52,8 mnkr jämfört med periodbudgeten för januari till och med september. Samtliga nämnder, exklusive Socialnämnden (SN), Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) och Tekniska nämnden (TN), redovisar en positiv avvikelse i förhållande till periodbudgeten, där Kommunstyrelsen (KS), Förskole- och grundskolenämnden (FGN), Vård- och omsorgsnämnden (VON) och Byggnadsnämnden (BN) fortsätter att ha de största positiva avvikelserna. Detta förklaras med att volymerna inom framförallt VON är lägre än budget. För KS är en förklaring att kostnader ligger linjärt fördelade inom budgeten. För BN förklaras överskottet med att intäkterna inom bygglov ökar,

samt att kostnaden för bostadsanpassningsbidragen är lägre än budget. För FGN förklaras överskottet av förändrade volymer och snittpeng. SN redovisar en negativ budgetavvikelse med främsta anledning att intäkter avseende ersättning för migration beräknas lägre än budget. GVN redovisar en negativ avvikelse mot budget med anledning av högre volymer samt ännu ej redovisat statsbidrag.

Tabell 2. Nämndernas budgetavvikelse per september

Budgetavvikelse, utfall	jan-sep
Kommunfullmäktige	1,3
Kommunstyrelsen	13,4
Förskole- och grundskolenämnden	14,6
Kultur- och fritidsnämnden	2,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-2,6
Vård- och omsorgsnämnden	30,6
Byggnadsnämnden	4,9
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,3
Tekniska nämnden	-1,0
Socialnämnden	-11,0
Summa nämnder	52,8
Centrala poster	116,4
Summa. Inkl. centrala poster	169,2
KS-Produktionsutskott	-11,2
Summa kommunen	158,0

Produktionsutskottet visar per september ett negativt utfall om 13,4 mnkr, vilket är -11,2 mnkr sämre än vad som har budgeterats för perioden. Produktionsdirektören fortsätter att arbeta med åtgärdsförslaget som presenterades under hösten 2019 med planerade åtgärder under 2020, men som inte kunde utföras med anledning av pandemins effekter på verksamheten. Uppföljning om effekterna av åtgärderna redovisas till kommunledningen löpande.

Skatteintäkter, inklusive utjämningsystem, statsbidrag och fastighetsavgifter, visar per september en positiv avvikelse jämfört med budget om cirka 120,5 mnkr. Det kan framförallt förklaras med att skatteunderlagsutvecklingen blev betydligt högre än vad prognoserna indikerade. En ytterligare förklaring är att den ekonomiska effekten av kommunens demografiska utveckling blev betydligt bättre än beräknat. I budgetsammanhang räknade förvaltningen med en demografisk tillväxt om cirka 1,9 procent. Det faktiska utfallet uppgick till cirka 2,6 procent, vilket även ger en så kallad eftersläpningsersättning i utjämningsystemen. Se vidare information under centrala poster.

4 Bokslutsprognos

Budgeterat resultat 2021 är enligt beslut i Kommunfullmäktige 20 mnkr och prognostiserat balanskravsresultat för Österåkers kommun per september månad uppgår till 145 mnkr (exklusive gatukostnadsersättning), vilket är cirka 125 mnkr bättre än budget. Summan av nämndernas (exklusive Produktionsutskottet) bokslutsprognoser visar på en positiv avvikelse i förhållande till budget om 36 mnkr (se tabell 3 nedan). Produktionsutskottet prognostiserar ett negativt utfall om 10 mnkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget om 15 mnkr.

4.1 Nämndernas bokslutsprognos

Nämndernas bokslutsprognos, exklusive Produktionsutskottet, är en positiv avvikelse om 35,7 mnkr i förhållande till budget.

Avvikelser som uppstår under innevarande budgetår ska så långt det är möjligt hanteras av nämnderna inom tilldelad budgetram. I de fall avvikelser inte går att hantera inom tilldelad budgetram, exempelvis kopplat till större förändringar i volymer, kommer dessa istället hanteras i kommande års budget, där nämnderna kompenseras för volymförändringar.

Kommunstyrelsen (KS) prognostiserar en positiv avvikelse om 3,5 mnkr mot budget. Merparten av avvikelsen är kopplad till politiska förstärkningar, bland annat 8,0 mnkr avseende utredningsbudget för Sverigeförhandlingen där SBF-KS bedömning är att hela summan på 8,0 mnkr inte kommer förbrukas under året, vilket gör att prognosen förbättras med 2,0 mnkr. Inte heller den politiska förstärkningen om 2 mnkr för arbetsmarknadsprojekt inom arbetsmarknads- och integrationsenheten kommer troligen att nyttjas fullt ut.

Vård- och omsorgsnämnden (VON) prognostiserar en positiv avvikelse om 42,0 mnkr till följd av fortsatt lägre volymer än budgeterat och således lägre kostnader inom framförallt särskilt boende.

Förskole- och grundskolenämnden (FGN) prognostiserar ett överskott om 11,0 mnkr i avvikelse mot budget. Volymerna för 2021 är avstämde och korrigerade utifrån befolkningsprognoser och volymer. Inom förskola och pedagogisk omsorg har snittkostnaden blivit lägre än budgeterat. Detta beror dels på färre 1-2 åringar, vilka har en högre peng än äldre barn, dels på de nya riktlinjerna för barn med föräldraledig vårdnadshavare som infördes under höstterminen 2021. Inom grundskolan prognostiseras det huvudsakliga överskottet

inom fritidshemsverksamheten med anledning av att färre barn nyttjar verksamheten i lika hög utsträckning som budgeterat.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) prognostiserar ett underskott om 3,9 mnkr. Andelen ungdomar som väljer att studera på gymnasiet är högre än det varit på många år vilket leder till fortsatt höga volymer, samt ett ökat behov av stöd i gymnasiet. Övergången av medicinsk personal för Ungdomsmottagningen till regionen skedde 1 maj 2021. Förvaltningen bedömer att detta inte kommer att ha någon resultatpåverkan.

Tekniska nämnden (TN) prognostiserar ett underskott om 5,0 mnkr med anledning av ökade kapitalkostnader. Bakgrunden till avvikelsen avseende kapitalkostnader härrör sig från överförda exploateringsfinansierade investeringar om cirka 286 mnkr som aktiverades i samband med årsbokslutet med anledning av byte av redovisningsrutin. På årsbasis kommer det att uppstå en negativ avvikelse om 5,0 mnkr jämfört med budget.

Socialnämnden (SN) prognostiserar lägre intäkter än budgeterat avseende ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande barn och unga. Tidigare har SN periodiserat ersättningarna från Migrationsverket, men i samband med årsbokslutet 2020 upphörde den hanteringen. Förändringen beslutades efter att Kommunfullmäktige antagit budgeten för 2021 och effekten av förändringen av periodiseringen har således inte hanterats i budgetramen för SN. Den negativa avvikelsen vägs delvis upp av att kostnaderna för försörjningsstöd samt personalkostnader beräknas bli lägre än budgeterat. Förvaltningen ser ökade volymer inom verksamhetsområdet barn och ungdom prognostiserar en negativ budgetavvikelse om cirka 15,5 mnkr.

Byggnadsnämnden (BN) prognostiserar en positiv budgetavvikelse om 3,0 mnkr på grund av ökade intäkter, i huvudsak bygglovsavgifter till följd av ökade antal ärenden, samt minskade kostnader för bostadsanpassning.

Övriga nämnder redovisar prognoser i enlighet med budget.

Produktionsutskottets bokslutsprognos

Produktionsutskottet (PU) prognostiserar ett utfall om -10,0 mnkr, vilket innebär en avvikelse i förhållande till budget om -15,0 mnkr. Bakgrunden är att effektiviseringar inte har kunnat genomföras som planerat på grund av pågående pandemi. Det budgeterade resultatet 2021 för utskottet är ett överskott om 5,0 mnkr för att de senaste årens underskott på sikt ska balanseras. Att balansera ackumulerade underskott är viktigt ur ett neutralitetsperspektiv.

Produktionsutskottet har under lång tid haft en ansträngd ekonomi och har under många år redovisat negativa resultat i boksluten. Den negativa avvikelsen i

prognosen kan främst härledas till verksamhetsområdena grundskola, funktionsnedsättning, gymnasium samt Komvux. I dessa verksamheter vidtas åtgärder för att anpassa verksamheterna efter rådande behov och resursförutsättningar. Ytterligare analyser över verksamheten behöver göras under verksamhetsåret för att på sikt säkerställa en ekonomi i balans.

Under 2021 inleddes en konsultinsats på produktionsförvaltningen för att kartlägga orsakerna till de senaste årens underskott, samt ta fram förslag på områden där organisationen måste arbeta vidare för att nå en budget i balans. Under 2022 går denna insats in i fas 2 där ett internt projekt tillsammans med produktionsförvaltningen ska ta fram en åtgärdsplan för att på sikt nå en budget i balans med bibehållen eller ökad kvalitet.

Tabell 3: Nämndernas bokslutsprognos per september

Budgetavvikelse	Feb	Mar	Apr	Jun	Aug -delår	Sep	Okt	Utfall Dec
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3		
Kommunstyrelsen	0,0	2,8	2,8	3,5	3,5	3,5		
Förskole- och grundskolenämnden	0,0	4,0	4,0	3,0	5,7	11,0		
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnder	0,0	-2,0	-3,2	-3,2	-4,0	-3,9		
Vård- och omsorgsnämnden	25,0	27,0	28,0	28,0	40,0	42,0		
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,5	2,5	3,0	3,0		
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2		
Tekniska nämnden	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0		
Socialnämnden	-10,8	-10,8	-10,8	-15,5	-15,5	-15,5		
Summa nämnder	9,3	16,1	16,4	13,7	28,0	35,7	0,0	0,0
Centrala poster	52,7	52,9	65,6	101,4	112,2	104,5		
Summa. Inkl. centrala poster	62,0	69,0	82,0	115,0	140,2	140,2	0,0	0,0
KS-Produktionsutskott	-15	-15	-15	-15	-15	-15		
Summa kommunen	47,0	54,0	67,0	100,0	125,2	125,2	0	0

5 Centrala poster

För centrala poster prognostiseras en positiv avvikelse (exklusive marknadsvärdering av placeringar) om 104,5 mnkr jämfört med budget.

Prognosen för skatteintäkterna visar för närvarande på ett överskott om cirka 91,0 mnkr jämfört med budgeten. Bakgrunden till avvikelsen är att i samband med budgeten som antogs av Kommunfullmäktige under hösten 2020 beräknades skatteunderlagstillväxten för 2021 att uppgå till cirka 1,5 procent. Denna faktor har reviderats i de senaste skatteunderlagsprognoserna och visade vid senaste prognosen från både SKR och regeringen på en preliminär skatteunderlagstillväxt för 2021 om cirka 4,3 procent (3,2 april) då ny statistik visar på

en ökning av arbetade timmar 2021. Dessutom bedömer SKR att skatteunderlagstillväxten för 2020 blir något högre än tidigare prognoser, vilket ger en positiv effekt för skatteprognosen.

I bokslutet för 2020 reserverades en justering, så kallad slutavräkning, av skatteintäkterna motsvarande en skatteunderlagstillväxt för 2020 om cirka 1,7 procent, vilket är en försämring med 0,9 procentenheter från budgeterat 2,6 procent. Nu bedöms prognosen för 2020 års skatteunderlagstillväxt till 2,1 procent.

Tabell 3: Skatteunderlagstillväxt prognos 2021

Skatteunderlagstillväxt 2021 i procent	
Regeringen höstproposition sep 21	4,3
SKR sep 2021	4,3
REG apr 2021	3,2
SKR apr 2021	3,2
SKR okt 2020	1,5
Regeringen höstproposition. sep 20	2,2

Källa: SKR och Regeringen

Prognosen för skatteintäkterna kan komma att revideras genom att slutavräkningen för innevarande år förändras i takt med hur omvärlden utvecklas. Skatteunderlagstillväxten för 2020 är inte fastställd ännu och SKR:s prognos visar den lägsta tillväxten på tio år, trots att prognosen successivt förbättrats. SKR gör bedömningen om en skatteunderlagstillväxt på drygt 2 procent för Sverige som helhet 2020. 2021 väntar SKR en förbättring av skatteunderlagstillväxten jämfört med 2020, vilket framförallt beror på att lönesumman växer och att antalet arbetade timmar väntas öka under senare delen av 2021 då smittspridningen väntas vara lägre.

Prognosen för utjämningsystem, statsbidrag och fastighetsavgift visar för närvarande på ett överskott om cirka 39,5 mnkr. Förklaringen kan härledas till att den demografiska utvecklingen, som bland annat styr fördelningen i utjämningsystemen, visar på ett överskott på grund av en större ökning i antalet invånare än förmodat. I budgetsammanhang beräknades en befolkningsökning om cirka 1,9 procent och utfallet blev en ökning om cirka 2,6 procent. Prognosen för fastighetsavgiften visar på 1,0 mnkr sämre utfall än budget.

Prognosen för maxtaxan inom förskoleverksamhet samt statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder beräknas till cirka 1,0 mnkr högre än budget och

förklaras genom att nivån för 2021 inte är känd i samband med budgetarbetet, utan prognosen utgår från föregående års nivå med en viss försiktighet. Bidraget för 2021 uppgår till cirka 278 kr/invånare från tidigare cirka 285 kr/invånare. Dock har invånarantalet ökat mer än beräknat vilket ger ett högre statsbidrag än 2020.

Regleringsposten för kommunens pensionskostnader, både pension och finansiella kostnader, prognostiseras för närvarande till 66,8 mnkr, vilket är en negativ avvikelse emot budget om 7,4 mnkr. Enligt månadsuppföljningen per mars månad (KS2021-0088) beskrev förvaltningen att nya livslängdsantaganden i den så kallade RIPS-räntan skulle ha en stor skuld- och kostnadspåverkan. Denna effekt var delvis beaktad i kommunens budget för 2021 och den prognostiserade avvikelsen för pensionskostnader som helhet kommer ej att påverka nämndernas resultat för 2021.

Kostnadsposten oförutsett prognostiseras till 30 mnkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget med 18 mnkr, med anledning av att ett arbete inletts av Tekniska nämnden och Kultur- och fritidsnämnden att identifiera anläggningar i anläggningsregistret som inte längre finns kvar i verksamheterna och därmed ska utrangeras.

Finansiella intäkter prognostiseras till cirka 1,9 mnkr högre än budget då ränteintäkter beräknas generera ett utfall, som av försiktighetsprincip inte är medtagen i budget, samt att kommunen har resultatfört cirka 1,3 mnkr vilket motsvarar aktiekapitalet för det likviderade kommunägda bolaget Vår ljus, bokfört värde 0,4 mnkr ger en positiv resultatpåverkan om 0,9 mnkr.

I enlighet med nya bokförings- och redovisningslagen, som trädde i kraft 2019, bokförs förändringen av marknadsvärdet i kommunens portfölj med värdepapper både gällande överlikviditet och placerade medel för pensioner. Förändringen i marknadsvärdena bokförs normalt i samband med delårsbokslutet och årsbokslutet, men förvaltningen fortsätter att bokföra förändringen i marknadsvärdet i enlighet med föregående år för att visa utvecklingen av kommunens portföljer. För att mer efterlikna balanskravsresultatet för kommunen kommer dock dessa marknadsvärdesförändringar, exklusive eventuella realiserade vinster, att justeras bort i månadsuppföljningen. I delårs- och årsbokslutet för 2021 kommer marknadsvärdet redovisas utan att justeras bort. Under perioden januari till och med september uppgår den bokföringsmässiga marknadsvärdesökningen till 33,9 mnkr (netto).

6 Investeringar

Nettobudget för investeringsutgifter 2021 uppgår till 135,0 mnkr. Det fördelas mellan Tekniska nämnden (127,0 mnkr bestående av 142 mnkr investeringsutgifter och 15 mnkr investeringsinkomster), Kommunstyrelsens Produktionsutskott (4,0 mnkr) samt Kommunstyrelsens förvaltning (4,0 mnkr). Investeringar redovisas på projektnivå enligt kommunens ekonomiska styrregler (se bilaga 4). Löpande under året kan det ske förändringar inom projekten av flera anledningar, till exempel på grund av tidigareläggningar eller förseningar av projektstarter. Som framgår av nedanstående sammanställning finns det avvikelser mellan projekt. Sammanställningen visar de projekt som har störst avvikelse och/eller de projekt där budgetrevideringar skett.

Nettoutfallet för perioden januari – september uppgår till 53,5 mnkr och prognosen visar på en avvikelse mot budget om +16,5 mnkr. Avvikelsen är kopplad till projektområde reinvestering, gator och vägar, samt projektet Säbybron som uppvisar en avvikelse på +41,5 mnkr i förhållande till budget. Bakgrunden till avvikelsen är en överprövning av tilldelningsbeslutet för entreprenaden vilket har medfört att arbetet inte kunnat påbörjas som planerat.

Projektområde gång- och cykelvägar och projekten Margretelundsvägen etapp 2 uppvisar en budgetavvikelse i prognosen om -6,7 mnkr med anledning av försenat genomförande under 2020. Huvudsakliga delen av genomförandet planeras under 2021, men del av intäkterna från statlig medfinansiering förs fram till 2022. Etapp 3 och 4 uppvisar en budgetavvikelse i prognosen om -1,7 mnkr med anledning av stora och komplexa utredningar runt och kring Härbacka gruva. Även projektet Söralidsvägen visar en budgetavvikelse i prognosen om cirka -5,9 mnkr med anledning av bergsprängning och större lermäktighet än förväntat, vilket medför ökade schaktmängder samt förorenad mark med påföljande dyr massahantering.

Projektområde Attraktiv offentlig plats och skärgård, samt projektet Slussen uppvisar en avvikelse mot budget om -10,3 mnkr efter att tidplanen justerats och planerade arbeten utförs 2021 istället för 2022.

Projektet Järnvägsparken uppvisar en avvikelse mot budget om -2,8 mnkr med anledning av att bidraget för statlig medfinansiering skjutits fram och planeras betalas ut under 2022.

Projektområde kultur och fritid, samt projektet ny- och reinvestering idrottsanläggningar (inklusive konstgräs) prognostiseras ha en budgetavvikelse om -2,0 mnkr med anledning av ny utgiftsprognos.

De övriga projekten visar inte på några större avvikelser i prognoserna och väntas ha utfall i enlighet med budget.

7 Finansiella tillgångar

Kommunen har placerat medel i två olika portföljer, pension respektive överlikviditet. Den totala marknadsvärdesökningen under året uppgår vid utgången av september månad till cirka 46 mnkr. De placerade medlen klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för köp och försäljning. För bevakning och rapportering av portföljerna samarbetar kommunen med Söderberg och Partners Placeringsrådgivning AB.

Placering av medel om 130 mnkr har gjorts enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel. Vid utgången av september månad 2021 var cirka 48 procent av medlen placerade inom räntepapper och 52 procent inom aktierelaterade instrument. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde om cirka 196 mnkr den 30 september 2021.

Överlikviditet om 300 mnkr placerades 2014 och ytterligare 100 mnkr placerades under 2017 i enlighet med Kommunfullmäktiges policy för överlikviditet. Vid utgången av september 2021 var cirka 65 procent av medlen placerade inom räntepapper och 35 procent inom aktierelaterade instrument. Marknadsvärdet på tillgångarna i portföljen var cirka 462 mnkr den 30 september 2021.

Med anledning av den rådande pandemin och dess påverkan på de globala finansmarknaderna har kommunen våren 2020 genomfört en nedviktning av andelen aktier i de olika portföljerna för att minska riskexponeringen. När aktie- och finansmarknaderna sedan har repat sig har kommunen viktat upp. Både nedviktning och uppviktning har genomförts enligt förvaltarens bedömning och i linje med kommunens placeringspolicyer och modell för förvaltning av portföljerna. Modellen är reaktiv, vilket innebär att när förutbestämda kriterier uppfylls sker en ned- eller uppviktning i en, av modellen, begränsad omfattning.

Från och med januari 2019 gäller den nya bokförings- och redovisningslagen, som innebär nya regler för värdering av finansiella instrument. Finansiella medel som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Orealiserade vinster/förluster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Två rapporter från Söderberg & Partners är bifogade som bilaga 6 och 7.